

Odjeljenje za savjetodavne poslove u biljnoj proizvodnji

PRIHRANA OZMIH ŽITA

Kada govorimo o prihrani ozmih žita, govorimo uz pretpostavku da su poljoprivredni proizvođači već obavili osnovno đubrenje u jesen prije same sjetve ozimih žita. U jesen se dodaju cjelokupne količine fosfora i kalijuma, a samo 1/3 azota od predviđene količine, iz razloga što je azot element koji se lako ispira u dublje slojeve zemljišta pod uticajem padavina, pa ga je neophodno dodati i u toku same vegetacije biljaka.

Optimalno vrijeme za prihranu ozmih žita je teško precizirati iz razloga što prvenstveno zavisi od vremesnkih uslova. Tako da **prvu prihranu** treba obaviti što ranije u proljeće čim vremenski uslovi dozvole da se može nesmetano ući traktorom na njivu, a to je u našim uslovima **krajem februara, početkom marta** mjeseca, odnosno kada temperatura zemljišta iznosi 10°C. Za prvu prihranu ozimih žita koriste se azotna đubriva, i to KAN u dozi od 140 – 220 kg/ha, odnosno 40 – 60 kg N/ha, što zavisi od: gajene kulture (veća količina KAN-a kod pšenice u odnosu na ječam koji je slabije otporan na polijeganje), od količine padavina u intervalu od sjetve do prve prihrane (veće padavine znače veće količine KAN-a), od razvijenosti usjeva (manje razvijen usjev – veća količina KAN-a), od sorti (veće količine KAN-a kod sorti koje su otpornije na polijeganje).

Osim prve prihrane ozimih žita, veoma je bitno obaviti i **drugu prihranu** ukoliko želimo da ostvarimo odgovarajući prinos. Druga prihrana se obavlja u fazi **početka vlatanja**, jer upravo u toj fazi dolazi do formiranja cvjetova u klasićima od čega kasnije zavisi broj zrna u klasu/metlici što se direktno odražava na sami prinos, a kasnije u toj fazi dolazi i do intenzivnog porasta biljaka. Optimalno vrijeme druge prihrane je teško odrediti, jer zavisi od vremenskih uslova i gajene sorte, pa je neophodno izvršiti detaljan pregled usjeva i utvrditi stadijum rasta i razvoja biljaka.

Faza **vlatanja** se manifestuje pojavom prvog koljenceta na stabljici biljke i to je upravo vrijeme kada treba obaviti drugu prihranu. Ukoliko se prva prihrana obavila pravovremeno i u optimalnoj dozi, količina azota koja se dodaju u drugoj prihrani se kreće od 40 – 60 kg N/ha, odnosno 140 – 260 kg KAN-a/ha. Ukoliko nema dovoljnih količina padavina, odnosno ako je nastupila suša u fazi vlatanja druga prihrana ozimih žita se vrši sa UREOM i to folijarno u količini od 40 – 60 l/ha.

Odjeljenje za savjetodavne poslove u biljnoj proizvodnji

Armin Kalač, dipl.inž.polj.